

ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ
TENDERS REVIEW AUTHORITY

Λεωφ. Γρίβα Διγενή 81-83, 2ο όροφο, Τ.Θ. 24820, 1304 Λευκωσία
Τηλ: 22445100, Φαξ: 22445107, Email: tra@aap.gov.cy, Web: www.tra.gov.cy

Προσφυγή Αρ. 57/2015

Μεταξύ:

HELLENIC TZILALIS (CYPRUS) LTD

Αιτητές

v.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΥΠΡΟΥ

Αναθέτουσα Αρχή

**Αναθεωρητική Αρχή
Προσφορών**

Έφη Παπαδοπούλου, Πρόεδρος
Λοΐζος Κάππας, Μέλος
Γιώργος Αναστασίου, Μέλος
Σόλων Παπαθεοχάρους, Μέλος
Βασίλης Πάλμας, Μέλος

Αιτητές:

HELLENIC TZILALIS (CYPRUS) LTD

Αντιπροσωπεύθηκε από τους:

1. Αχιλλέα Αιμιλιανίδη, Δικηγόρο για Α & Α Κ. Αιμιλιανίδης, Κ. Κατσαρός και Συνεργάτες ΔΕΠΕ
2. Άννα Χαραλάμπους, Δικηγόρο για Α & Α Κ. Αιμιλιανίδης, Κ. Κατσαρός και Συνεργάτες ΔΕΠΕ
3. Εύη Παντελίδου, Εκπρόσωπο Αιτούσας Εταιρείας
4. Χριστόφορο Χριστοφόρου, Εκπρόσωπο Αιτούσας Εταιρείας

Αναθέτουσα Αρχή:

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

Αντιπροσωπεύθηκε από τους:

1. Άννα Χρίστου, Δικηγόρο, Ιωαννίδης Δημητρίου ΔΕΠΕ
2. Άκη Σωφρονίου, Συντονιστή Επιτροπής Αξιολόγησης
3. Άδωνη Μακρίδη, Υπεύθυνο Τομέα Συμβάσεων και Αγορών

Ημερομηνία έκδοσης Απόφασης: 7 Απριλίου, 2016

Α Π Ο Φ Α Σ Η

Αντικείμενο της παρούσας Προσφυγής είναι η απόφαση του Πανεπιστημίου Κύπρου («η Αναθέτουσα Αρχή») να κατακυρώσει το Διαγωνισμό με αριθμό ΥΑΔ 028/15, «*Παροχή Υπηρεσιών Καθαρισμού - Απολυμάνσεων Κτηρίων και Εξωτερικών Χώρων του Πανεπιστημίου Κύπρου*» στην Argyroulla General Cleaning Service («η επιτυχούσα») για το ποσό των €2.829.704 μη συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ αντί στην εταιρεία Hellenic Tzilalis (Cyprus) Ltd («οι Αιτητές»). Η προσφορά των Αιτητών δεν επιλέγηκε λόγω ψηλότερης προσφερθείσας τιμής.

Ο υπό εξέταση διαγωνισμός δημοσιεύτηκε στο ηλεκτρονικό σύστημα καταχώρησης συμβάσεων του Γενικού Λογιστηρίου e-procurement στις 21.7.2015, με τελική ημερομηνία υποβολής προσφορών τη 29.9.2015.

Η Επιτροπή Αξιολόγησης τις πέντε προσφορές που υποβλήθηκαν αφού τις αξιολόγησε συνέταξε έκθεση με την οποία εισηγήθηκε την κατακύρωση του Διαγωνισμού στην επιτυχούσα η οποία υπέβαλε την χαμηλότερη προσφορά.

Το Συμβούλιο Προσφορών προς το οποίο απεστάλη η έκθεση της Επιτροπής Αξιολόγησης, αφού τη μελέτησε, συμφώνησε με αυτή και αποφάσισε την ανάθεση της σύμβασης στην επιτυχούσα.

Οι Αιτητές αμφισβητούν την ορθότητα της πιο πάνω απόφασης ισχυριζόμενοι ότι η προσφορά της επιτυχούσας παραβιάζει τις διατάξεις του Περί Ελάχιστου Μισθού Νόμου, Κεφ.183, ο οποίος παρέχει εξουσία στο Υπουργικό Συμβούλιο όπως εκδίδει διάταγμα με το οποίο να καθορίζεται ελάχιστος μισθός σε κατηγορίες επαγγελματιών και του ισχύοντος διατάγματος, Κ.Δ.Π. 180/2012, το οποίο καθορίζει ως ελάχιστη ωριαία αμοιβή για το επάγγελμα του καθαριστή από 1.4.2012 το ποσό των €4,55 αυξανόμενο σε €4,84 στην περίπτωση συνεχούς απασχόλησης έξι μηνών στον ίδιο εργοδότη. Σημείωσαν ότι τα πιο πάνω ποσά μεταβάλλονται σε €5,55 και €5,90 αντίστοιχα αν υπολογιστούν και οι προβλεπόμενες από τον περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμο 59(I)/2010 και συγκεκριμένα εισφορές εργοδότη (7.80%), Ταμείο Πλεονάζοντος Προσωπικού (1.20%), Ταμείο Κοινωνικής Συνοχής (2%), Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (0.50%) και κόστος ασφάλειας εργοδότη (1.18%) καθώς και το κόστος ετήσιας άδειας (8.33%).

Οι Αιτητές αναφέρουν ότι εφόσον η μη συμμόρφωση με τα πιο πάνω συνιστά ποινικό αδίκημα, δεν υπάρχει περιθώριο παράβασης τους, είτε από Αναθέτουσα Αρχή, είτε από προσφοροδότη. Προς υποστήριξη της θέσης τους παραπέμπουν σχετικά στην υπόθεση *MCC Media Monitoring Electronic Ltd v. AHK, Αρ. Υποθ. 602/11 ημερ. 5.9.2013*.

Με αναφορά στην έκθεση αξιολόγησης, ημερομηνίας 12.11.2015, οι Αιτητές προσθέτουν ότι η Αναθέτουσα Αρχή αναγνωρίζει την υποχρέωση της για τήρηση του Διατάγματος Κ.Δ.Π. 180/2012. Στην έκθεση της αναφέρεται ότι οι τιμές μονάδας για το προσωπικό της επιτυχούσας είναι ψηλότερες του κατώτατου ωριαίου μισθού κρίνοντας την προσφορά της ότι δεν ήταν ασυνήθιστα χαμηλή.

Είναι η θέση των Αιτητών ότι η Επιτροπή Αξιολόγησης υπέπεσε σε πλάνη διότι οι τιμές μονάδας που δόθηκαν από την επιτυχούσα αναφέρονται μόνο για την περίπτωση που θα χρειαστεί να γίνουν επιπρόσθετες εργασίες ή εργασία για επιπρόσθετες ή λιγότερες ώρες και δεν αντικατοπτρίζουν τις τιμές μονάδας που προκύπτουν με δικούς τους υπολογισμούς από τη προσφορά. Με αναφορά στο Έντυπο 9, Οικονομική Προσφορά, σημειώνουν ότι σ' αυτό καταγράφεται το συνολικό ποσό της προσφοράς, το οποίο στην συνέχεια αναλύεται στον Συνοπτικό Πίνακα Ανάλυσης Οικονομικής Προσφοράς Κτιρίων, για κάθε κτίριο του Πανεπιστημίου Κύπρου. Οι τιμές μονάδες ανέφεραν που υποβλήθηκαν με την προσφορά της επιτυχούσας όντως, όπως άλλωστε επισήμανε και η Επιτροπή Αξιολόγησης, δεν παραβιάζουν το διάταγμα για τον κατώτατο μισθό. Όμως η προσφορά της το παραβιάζει και αυτό δεν έτυχε εξέτασης από την Αναθέτουσα Αρχή. Συνεπώς, κατά τους Αιτητές, τίθεται ζήτημα έλλειψης δέουσας έρευνας και πλάνης, αλλά και εσφαλμένης αιτιολογίας.

Οι Αιτητές προβαίνοντας σε δικούς τους υπολογισμούς με βάση τα κατατεθειμένα στοιχεία της προσφοράς της επιτυχούσας (σελίδες 3 και 4 του Έντυπου 9 για τα κτίρια Aluminium Tower και Elma House) καταλήγουν ότι για το Aluminium Tower ο ωριαίος μισθός είναι €3,84 και για το Elma House €3,69, μισθός πολύ πιο κάτω από τα όρια του Διατάγματος.

Ως δεύτερο λόγο ακύρωσης οι Αιτητές προβάλλουν την έλλειψη δέουσας έρευνας και πλάνης, επειδή η προσφορά της επιτυχούσας ήταν ασυνήθιστα χαμηλή. Θεωρούν ότι η Αναθέτουσα Αρχή με βάση το άρθρο 61 του Νόμου 12(I)/2006 έπρεπε να αναζητήσει διευκρινίσεις. Επίσης ανέφεραν η τιμολόγηση για τις επιμέρους εργασίες καθαρισμού, συντήρησης και πλυσίματος ήταν κι αυτή ασυνήθιστα χαμηλή με βάση τις τιμές αγοράς.

Η Αναθέτουσα Αρχή με αναφορά σε όρους του Διαγωνισμού τόνισε ότι η απόφασή της είναι σύμφωνη με τη νομοθεσία, την αρχή της ίσης μεταχείρισης των προσφοροδοτών και εντός της διακριτικής της ευχέρειας.

Υποστήριξε ότι σύμφωνα με τον όρο 3.2 του Μέρους Α των εγγράφων του Διαγωνισμού οι Οικονομικοί Φορείς θεωρείται ότι γνωρίζουν κάθε Νόμο και Κανονισμό της Κυπριακής Δημοκρατίας που επηρεάζει τις διαδικασίες του διαγωνισμού και την υλοποίηση της Σύμβασης. Περαιτέρω, ο όρος 6.2 (1) του Μέρους Α των εγγράφων του Διαγωνισμού - Προϋποθέσεις Συμμετοχής τίθεται ως υποχρεωτική προϋπόθεση συμμετοχής, η μη διάπραξη οποιουδήποτε αδικήματος

σχετικά με παραβίαση του Διατάγματος για τον Κατώτατο Μισθό τα τελευταία τρία χρόνια. Επίσης, με βάση το «Έντυπο 2 - Υπόδειγμα Δήλωσης Πιστοποίησης Προσωπικής Κατάστασης» ο κάθε προσφοροδότης υπεύθυνα δηλώνει ότι δεν διέπραξε οποιοδήποτε αδίκημα για τον κατώτατο μισθό τα τελευταία 3 χρόνια και στο «Έντυπο 11 – Κατάσταση Πιστοποιητικών Αναδόχου» απαιτείται όπως παρουσιαστεί πρωτότυπο πιστοποιητικό που εκδίδεται από το Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων, από το οποίο να προκύπτει ότι ο επιτυχών πληροί τις προϋποθέσεις συμμετοχής σχετικά με την μη καταδίκη για παραβίαση του Διατάγματος για τον Κατώτατο Μισθό.

Επιπρόσθετα, στο «Παράρτημα 16 – Υπόδειγμα Γραπτής Εξουσιοδότησης προς Αναθέτουσα Αρχή για Εξασφάλιση Πληροφοριών/Στοιχείων» δίδεται εξουσιοδότηση από τους Οικονομικούς Φορείς, στην Αναθέτουσα Αρχή να λαμβάνει πληροφορίες από το Φόρο Προστιθέμενης Αξίας, Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Φόρο Εισοδήματος σχετικά με την εκπλήρωση των υποχρεώσεων τους και από την Αστυνομία για καταδίκες.

Είναι η θέση της Αναθέτουσας Αρχής ότι με βάση τα πιο πάνω οι Οικονομικοί Φορείς υποχρεούνται να διασφαλίσουν την τήρηση της υφιστάμενης νομοθεσίας, σε σχέση και με τον κατώτατο μισθό του καθαριστή και η Αναθέτουσα Αρχή δεν μπορεί να υπογράψει συμβόλαιο με Οικονομικό Φορέα που έχει καταδικαστεί για μη τήρηση της νομοθεσίας σε σχέση με τον κατώτατο μισθό.

Διαζευκτικά με τα πιο πάνω η Αναθέτουσα Αρχή υποστήριξε ότι η επιτυχούσα δεν παραβιάζει το Διάταγμα (Κ.Δ.Π. 180/2012) σχετικά με τον κατώτατο ωριαίο μισθό καθαριστή και ότι η προσφορά της πληρούσε όλα τα προβλεπόμενα από τα έγγραφα του Διαγωνισμού κριτήρια συμμετοχής.

Πέραν των πιο πάνω η Αναθέτουσα Αρχή υποστήριξε ότι η μαθηματική προσέγγιση των Αιτητών για υπολογισμό του ωριαίου μισθού των καθαριστριών, είναι λανθασμένη. Οι Αιτητές, σημείωσε, αναφέρθηκαν επιλεκτικά μόνο σε δύο κτίρια, ενώ με την ίδια μαθηματική μέθοδο σε σχέση με τα άλλα κτίρια προκύπτει η ωριαία τιμή των €5,414 σε αντίθεση με €3,84 και €3,69 για τα κτίρια που υπολόγισαν οι Αιτητές. Στην προσέγγιση τους οι Αιτητές παραλείπουν να λάβουν υπόψη τις αργίες της Αναθέτουσας Αρχής αλλά και τις πρόνοιες του Παραρτήματος II «Όροι Εντολής – Τεχνικές Προδιαγραφές», σελ. 33, όπου καθορίζεται ο τρόπος παροχής των υπηρεσιών καθαρισμού κατά τις αργίες και τα Σαββατοκύριακα, τα οποία εάν ληφθούν υπόψη η τιμή ανά ώρα στο σύνολο της προσφοράς της επιτυχούσας είναι €5,765.

Στους όρους του Διαγωνισμού, τόνισε, δεν αναφέρεται ότι ο κάθε καθαριστής θα απασχολείται μόνο σε ένα κτίριο. Από δε το Έντυπο 9 προκύπτει ότι κάθε κτίριο αφορά υπηρεσίες λίγων ωρών, δηλαδή μερική απασχόληση. Συνεπώς, ο μέσος όρος της ωριαίας αμοιβής καθαριστή θα πρέπει να συνυπολογιστεί λαμβανομένης

υπόψη και τυχόν απασχόλησης του σε άλλα κτίρια ή και άλλες εργασίες της επιτυχούσας.

Η Αναθέτουσα Αρχή εξετάζοντας αναλυτικά τις τιμές μονάδας αλλά και το σύνολο της προσφοράς της επιτυχούσας έκρινε ότι αυτή δεν ήταν ασυνήθιστα χαμηλή. Με αναφορά στις αποφάσεις *Εταιρεία Γενικών Κατασκευών Ατδ ν. Δημοκρατίας (1992) 3 Α.Α.Δ. 80*, *Χαρίκλεια Χρίστου ν. Δημοκρατίας (1989) 4 Α.Α.Δ. 2093*, *Caramondani Bros Ltd ν. Δημοκρατίας (1990) 4 Α.Α.Δ. 277*, ισχυρίστηκε ότι η κατακύρωση ενός διαγωνισμού στην πιο συμφέρουσα για το δημόσιο τιμή, εξυπηρετεί το δημόσιον συμφέρον. Επομένως η απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής να μην κρίνει την προσφορά της επιτυχούσας ως ασυνήθιστα χαμηλή ήταν αποτέλεσμα δέουσας έρευνας, ήταν ορθή και εξυπηρετούσε το δημόσιο συμφέρον.

Ούτε οι Αιτητές δεν κατάφεραν να αποδείξουν τον ισχυρισμό τους για ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά, σημείωσε. Η αναφορά των Αιτητών για ασυνήθιστα χαμηλές τιμές στις επιμέρους εργασίες δεν ευσταθεί, διότι συγκρίνουν επιμέρους εργασίες και κόστος της δικής τους προσφοράς και της επιτυχούσας. Η δε διαφορά με τον δεύτερο σε κατάταξη προσφοροδότη ήταν μόνο 12% πιο ψηλή από την προσφορά της επιτυχούσας. Η κοστολόγηση των επιμέρους εργασιών εναπόκειται σε πολλούς παράγοντες όπως μέθοδοι εργασίας, ίδιοι πόροι και μηχανήματα, αξιοποίηση του προσωπικού κλπ. Στην κοστολόγηση της επιτυχούσας

παρατηρείται σταθερή κοστολόγηση για παρόμοιες εργασίες, γεγονός που ενισχύει τη θέση ότι το Αντικείμενο της Σύμβασης έχει γίνει αντιληπτό από αυτή.

Καταρχήν, με βάση τους όρους του Διαγωνισμού οι Οικονομικοί Φορείς υποχρεούνται να διασφαλίσουν την τήρηση της υφιστάμενης νομοθεσίας, σε σχέση και με τον κατώτατο μισθό του καθαριστή. Η δε Αναθέτουσα Αρχή δεν μπορεί να υπογράψει συμβόλαιο με Οικονομικό Φορέα που έχει καταδικαστεί για μη τήρηση της νομοθεσίας, συμπεριλαμβανομένης και αυτής που σχετίζεται με το ζήτημα του κατώτατου μισθού. Ειδικότερα, αναφορικά με το εν λόγω ζήτημα σχετικοί όροι του Διαγωνισμού προνοούν τα ακόλουθα□

Ο όρος 3.2 (2) - Γενικές Αρχές του Μέρους Α: Οδηγίες προς Οικονομικούς Φορείς προνοεί ότι□

«Με την υποβολή της Προσφοράς του, ο Προσφέρων θεωρείται ότι γνωρίζει κάθε σχετικό Νόμο και Κανονισμό της Κυπριακής Δημοκρατίας που επηρεάζει, άμεσα ή έμμεσα, τις διαδικασίες που αφορούν τη διενέργεια του διαγωνισμού και την υλοποίηση του Αντικειμένου της Σύμβασης.»

Ο όρος 6.2.1 - Προϋποθέσεις Συμμετοχής του Μέρους Α: Οδηγίες προς Οικονομικούς Φορείς προνοεί ότι□

«1. Για τη συμμετοχή τους στο Διαγωνισμό, οι Ενδιαφερόμενοι Οικονομικοί Φορείς πρέπει να πληρούν υποχρεωτικά τις παρακάτω προϋποθέσεις που αφορούν την προσωπική τους κατάσταση:

[...]

ε. να μην έχουν διαπράξει σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα, περιλαμβανομένου και οποιουδήποτε αδικήματος σχετικά με παραβίαση του Διατάγματος για τον Κατώτατο Μισθό τα τελευταία τρία χρόνια, το οποίο αποδεδειγμένως διαπιστώθηκε με οποιοδήποτε μέσο από την Αναθέτουσα Αρχή

[...]».

Η υποχρέωση διασφάλισης της υφιστάμενης νομοθεσίας σε σχέση με τον κατώτατο μισθό, καθώς προκύπτει από τον πιο πάνω όρο των εγγράφων του διαγωνισμού, είναι υποχρέωση όχι μόνο των προσφοροδοτών αλλά και της Αναθέτουσας Αρχής από τη στιγμή που έχει τη δυνατότητα να αποκλείσει προσφέροντα εάν αυτός έχει διαπράξει αδίκημα σχετικά με παραβίαση του Διατάγματος για τον κατώτατο μισθό τα τελευταία τρία χρόνια, το οποίο διαπιστώνει με οποιοδήποτε μέσο.

Στο Έντυπο 2 - «Υπόδειγμα Δήλωσης Πιστοποίησης Προσωπικής Κατάστασης», που υποβάλλεται σύμφωνα με τον όρο 8.3.1.1 - Δικαιολογητικά συμμετοχής, ο κάθε Οικονομικός Φορέας δηλώνει τα ακόλουθα:

«Υπευθύνως δηλώνω ότι:

[...]

ε. Δεν έχω διαπράξει σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα περιλαμβανομένου και οποιουδήποτε αδικήματος σχετικά με παραβίαση του Διατάγματος για τον Κατώτατο Μισθό τα τελευταία τρία χρόνια,

στ. Έχω εκπληρώσει τις υποχρεώσεις μου όσον αφορά την καταβολή των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και την πληρωμή φόρων και τελών

σύμφωνα με τη νομοθεσία που ισχύει στην Κυπριακή Δημοκρατία [...], κατά την ημερομηνία τελευταίας προθεσμίας υποβολής των προσφορών,

[...]».

Πρόσθετα, ο όρος 8.3.2 - Περιεχόμενα «Οικονομικής Προσφοράς» του Μέρους Α:

Οδηγίες προς Οικονομικούς Φορείς προνοεί ότι:

«1. Η «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ» θα περιέχει δεόντως συμπληρωμένο το Έντυπο Οικονομικής Προσφοράς, σύμφωνα με το υπόδειγμα (Έντυπο 9) που περιλαμβάνεται στο Προσάρτημα των Εγγράφων του Διαγωνισμού.

[...]

5. Για την συμπλήρωση του Εντύπου Οικονομικής Προσφοράς ο Προσφέρων πρέπει να συνυπολογίσει τυχόν εκ του νόμου προβλεπόμενες κρατήσεις καθώς και άλλη δαπάνη που θα απαιτηθεί για την κάλυψη των υποχρεώσεων του, τα έξοδα και το κέρδος του.»

Σύμφωνα με τον όρο 10.4 του Μέρους Α των εγγράφων του διαγωνισμού -

Κατάρτιση και Υπογραφή Συμφωνίας,

«Ο Προσφέρων στον οποίο έχει ανατεθεί η σύμβαση είναι υποχρεωμένος να προσέλθει για την υπογραφή της Συμφωνίας προσκομίζοντας τα παρακάτω στοιχεία:

α. Τα Πιστοποιητικά που περιλαμβάνονται στον Πίνακα (Έντυπο 11) του Προσαρτήματος των εγγράφων διαγωνισμού, για την επιβεβαίωση της κάλυψης των προϋποθέσεων συμμετοχής (α), (β), (γ), (δ) και (στ) της παραγράφου 6.2.1, [...]

Στο Έντυπο 11 - Κατάσταση Πιστοποιητικών Αναδόχου, αναφέρονται, μεταξύ

άλλων, τα εξής:

«3. Πρωτότυπο Πιστοποιητικό που εκδίδεται από αρμόδια αρχή της χώρας εγκατάστασής του από το οποίο να προκύπτει ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις συμμετοχής (στ) του εδαφίου 6.2.1 του Μέρους Α των Εγγράφων Διαγωνισμού.

Αρμόδια αρχή στην Κυπριακή Δημοκρατία για την έκδοση των σχετικών πιστοποιητικών είναι:

[...]

- *Πρωτότυπο Πιστοποιητικό που εκδίδεται από το Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων από το οποίο να προκύπτει ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις συμμετοχής σχετικά με τη μη καταδίκη για παραβίαση του Διατάγματος για τον Κατώτατο Μισθό. [...]*».

Το σχετικό διάταγμα του Υπουργικού Συμβουλίου, Κ.Δ.Π. 180/2012, καθορίζει στην παράγραφο 3 □

«(6) Τηρούμενων των διατάξεων των υποπαραγράφων (7) και (8) ο κατώτατος ωριαίος μισθός που καταβάλλεται σε καθαριστή, ο οποίος εργοδοτείται οπωσδήποτε στην Δημοκρατία, είναι από την 1^η Απριλίου 2012, €4,55.

(7) Ο κατώτατος ωριαίος μισθός, που καταβάλλεται σε καθαριστή, Ο οποίος εργοδοτείται οπουδήποτε στη Δημοκρατία και που έχει συμπληρώσει πριν από την 1^η Απριλίου 2012 συνεχή απασχόληση έξι μηνών στον ίδιο εργοδότη, είναι από την 1^η Απριλίου 2012 €4,84.

(8) Ο κατώτατος ωριαίος μισθός που καταβάλλεται σε καθαριστή ο οποίος εργοδοτείται οπουδήποτε στην Δημοκρατία και ο οποίος θα συμπληρώσει συνεχή απασχόληση έξι μηνών στον ίδιο εργοδότη κατά ή σε οποιοδήποτε χρόνο μετά την 1^η Απριλίου, 2012 θα είναι από την ημερομηνία συμπλήρωσης των έξι μηνών €4,84.»

Για το ζήτημα του κατώτατου μισθού, Αιτητές και Αναθέτουσα Αρχή, συμφωνούν ότι πρέπει να τηρείται. Άλλωστε αυτό ρητά καλύπτεται από τους όρους του Διαγωνισμού. Ότι η επιτυχούσα με την προσφορά της υπέβαλε όλα τα

απαιτούμενα των πιο πάνω όρων δεν αμφισβητείται από τους Αιτητές. Η απόφαση την οποία οι Αιτητές επικαλούνται (βλ. *MCC Media Monitoring Electronic Ltd v. ΑΗΚ*, Υποθ.602/11, ημερ. 5.9.2013) δεν βοηθά αφού εκεί ο επιτυχών δεν κατείχε άδεια εκμετάλλευσης από τον νόμιμο δικαιούχο για την αποδελτίωση και ως εκ τούτου θα έπρεπε να αποκλειστεί από το στάδιο αξιολόγησης των κριτηρίων συμμετοχής.

Σύμφωνα με τους Αιτητές η Αναθέτουσα Αρχή υποχρεούτο να ζητήσει διευκρινίσεις από την επιτυχούσα, διότι η προσφορά της ήταν ασυνήθιστα χαμηλή. Μετά από μελέτη των διοικητικών φακέλων εντοπίζουμε ότι η Επιτροπή Αξιολόγησης, στα πλαίσια δέουσας έρευνας, εξέτασε το ζήτημα της τιμής σε συνάρτηση με τον κατώτατο μισθό, έκρινε όμως ότι η προσφορά της επιτυχούσας δεν είναι ασυνήθιστα χαμηλή. Στην Έκθεση Αξιολόγησης ημερ. 12.11.2015 αναφέρονται συγκεκριμένα στη σελ. 18 τα εξής:

«ο προσφέρων Α/Π2 Argyroulla General Cleaning Service έχει υποβάλει για περίοδο 24 μηνών την χαμηλότερη τιμή προσφοράς €1.414.852+ΦΠΑ (περιλαμβάνει και ποσό Πρόνοιας για επιπλέον εργασίας (€242.000). Η προσφορά του συγκεκριμένου προσφοροδότη είναι κατά 20% χαμηλότερη από τον μέσο όρο όλων των προσφοροδοτών. Συγκρίνοντας επίσης τις Τιμές Μονάδος Προσωπικού του προσφέροντα Α/Π2 Argyroulla General Cleaning Service με τους υπόλοιπους προσφέροντες διαφαίνεται ότι έχει υποβάλει τις χαμηλότερες Τιμές Μονάδος. Εντούτοις, οι τιμές μονάδος για το προσωπικό που έχει υποβάλει ο προσφέρων Α/Π2 είναι υψηλότερες του Κατώτατου Μισθού (€4,55/ώρα αρχικός και €4,84/ώρα με την πάροδο εξάμηνης απασχόλησης για καθαριστές/ριες σύμφωνα με το τελευταίο Διάταγμα της Υπουργού. Ως εκ τούτου η Επιτροπή Αξιολόγησης δεν θεωρεί ότι η προσφορά του είναι ασυνήθιστα χαμηλή και δεν απαίτησε την παροχή διευκρινίσεων».

Επομένως, η Επιτροπή Αξιολόγησης δεν θεώρησε ασυνήθιστα χαμηλή την προσφορά της επιτυχούσας για να προχωρήσει σε αναζήτηση διευκρινίσεων. Σημειώνεται ότι ο όρος 9.4(5) - Αξιολόγηση Οικονομικών Προσφορών του Μέρους Α «Οδηγίες Προς Οικονομικούς Φορείς», αναφορικά με τις προσφορές που προκύπτουν να είναι ασυνήθιστα χαμηλής τιμής προσφοράς, προνοεί ότι□

«Σε Περίπτωση που το αρμόδιο Όργανο θεωρήσει μια Οικονομική Προσφορά ως ασυνήθιστα χαμηλή, πριν την απορρίψει, οφείλει να ζητήσει εγγράφως από τον Προσφέροντα να παράσχει εγγράφως, εντός δέκα (10) ημερών από την ημερομηνία που θα του ζητηθεί, όποιες διευκρινίσεις για τη σύνθεση της Προσφοράς του κρίνει σκόπιμες, κατά τα οριζόμενα στις πρόνοιες του άρθρου 61 του Ν.12(Ι)/2006. Το Αρμόδιο Όργανο εξετάζει τις διευκρινίσεις και αποφασίζει σχετικά με την αποδοχή των διευκρινίσεων ή την απόρριψη της Προσφοράς.»

Ανάλογα προβλέπονται και από το άρθρο 61 του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημόσιων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμου του 2006, Ν. 12(Ι)/2006, ήτοι:

«61.-(1) Εάν, για δεδομένη σύμβαση, προσφορά φαίνεται ασυνήθιστα χαμηλή σε σχέση με το αντικείμενο της, η αναθέτουσα αρχή, πριν να απορρίψει την προσφορά αυτή, ζητά γραπτώς τις διευκρινίσεις εκείνες για τη σύνθεση της προσφοράς που τυχόν κρίνει σκόπιμες. Οι διευκρινίσεις αυτές δύναται να αφορούν ιδιαίτερα-

(α) Τον οικονομικό χαρακτήρα της μεθόδου δομικής κατασκευής, της μεθόδου κατασκευής των προϊόντων ή της παροχής των υπηρεσιών·

(β) τις επιλεγείσες τεχνικές λύσεις ή/και τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες που διαθέτει ο προσφέρων για την εκτέλεση του έργου, την προμήθεια των προϊόντων ή την παροχή των υπηρεσιών·

(γ) την πρωτοτυπία του έργου, των προμηθειών ή των υπηρεσιών που προτείνει ο προσφέρων·

(δ) την τήρηση των διατάξεων περί προστασίας της εργασίας και των συνθηκών εργασίας που ισχύουν στον τόπο εκτέλεσης της σύμβασης·

(ε) την ενδεχόμενη χορήγηση κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα.

(2) Η αναθέτουσα αρχή ελέγχει, σε συνεννόηση με τον προσφέροντα, τη σύνθεση της προσφοράς βάσει των παρασχεθέντων δικαιολογητικών.

(3) Εφόσον η αναθέτουσα αρχή διαπιστώνει ότι μια προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή λόγω χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα, η προσφορά δύναται να απορρίπτεται αποκλειστικά για αυτόν τον λόγο μόνο μετά από διαβούλευση με τον προσφέροντα, και εφόσον ο προσφέρων δεν είναι σε θέση να αποδείξει, εντός επαρκούς προθεσμίας την οποία τάσσει η αναθέτουσα αρχή, ότι η εν λόγω ενίσχυση χορηγήθηκε νομίμως. Όταν η αναθέτουσα αρχή απορρίπτει μια προσφορά υπό τις συνθήκες αυτές, ενημερώνει, μέσω της Αρμόδιας Αρχής Δημόσιων Συμβάσεων, την Επιτροπή σχετικά.»

Τόσο ο πιο πάνω όρος του διαγωνισμού όσο και το άρθρο 61 του Ν. 12(Ι)/2006 δεν υποχρεώνουν την Αναθέτουσα Αρχή να ζητήσει από τον προσφοροδότη να της δικαιολογήσει το χαμηλό κόστος της προσφοράς του. Υποχρέωση υπάρχει εάν πρόκειται και/ή υπάρχει πρόθεση να τον απορρίψει για αυτό το λόγο. Στην παρούσα περίπτωση η Επιτροπή Αξιολόγησης έκρινε ότι η οικονομική προσφορά της επιτυχούσας δεν είναι ασυνήθιστα χαμηλή σε σχέση με τον προϋπολογισμό της σύμβασης έτσι ώστε να χρήζει διευκρίνισης.

Η ουσία ύπαρξης του πιο πάνω όρου του διαγωνισμού και σαφώς του άρθρου του Νόμου είναι η προστασία των ίδιων των προσφοροδοτών από αδικαιολόγητη απόρριψη της προσφοράς τους, αλλά και την διασφάλιση του ίσου ανταγωνισμού

και μη διαστρέβλωσης της αγοράς από κρατικές ενισχύσεις. Συνεπώς, εάν η Αναθέτουσα Αρχή εύλογα διαπιστώνει ότι οι τιμές είναι λογικές και ότι ο προσφέρων μπορεί να υλοποιήσει το αντικείμενο του διαγωνισμού στο απαιτούμενο επίπεδο του διαγωνισμού τότε δεν μπορεί να απορρίψει την προσφορά. Εφόσον η Αναθέτουσα Αρχή δεν είχε πρόθεση να απορρίψει την προσφορά της επιτυχούσας και ικανοποιήθηκε ότι η προσφερόμενη τιμή δεν είναι ασυνήθιστα χαμηλή σε σχέση με το αντικείμενο της, δεν είχε υποχρέωση να ζητήσει διευκρινίσεις. (Βλέπε Ι.Π. αρ. 47/2011, **VOUROS HEALTHCARE LTD v. Υπουργείου Υγείας, Διεύθυνση Αγορών και Προμηθειών**, ημερομηνίας 1.2.2012, Ι.Π. 60/2014, **ΑΝΤΙΣΣΕΛ ΑΦΟΙ Α. ΣΕΛΙΔΗ ΑΕ v. Υπουργείου Υγείας, Διεύθυνση Αγορών και Προμηθειών**, ημερομηνίας 20.2.2015). Ως εκ τούτου, αυτό το οποίο παραμένει να εξετασθεί είναι κατά πόσο αυτή η κατάληξη της ήταν εύλογα αιτιολογημένη και δεν υπέπεσε σε πλάνη.

Η Επιτροπή Αξιολόγησης για σκοπούς αιτιολόγησης της απόφασης της έλαβε υπόψη το σύνολο της τιμής της προσφοράς της επιτυχούσας και την τιμή μονάδας μισθού προσωπικού που είχε δηλωθεί και αφορούσε επιπλέον ή λιγότερες εργασίες που τυχόν να ζητούνταν από τον Ανάδοχο. Σημειώνεται, ότι με τους όρους της προσφοράς τιμές μονάδας ζητήθηκαν μόνο για επιπλέον ή λιγότερες εργασίες που τυχόν να ζητούνταν από τον Ανάδοχο. Με βάση το Έντυπο 9 της Οικονομικής Προσφοράς:

«Οι Οικονομικοί Φορείς να δώσουν τιμές μονάδας για το ποιο κάτω προσωπικό και για εργασίες σε περίπτωση που θα χρειαστεί να εργαστεί επιπρόσθετες ή λιγότερες ώρες ή να γίνουν επιπρόσθετες εργασίες. Οι τιμές μονάδος να συμπεριλαμβάνουν υλικά, μηχανήματα, εργατικά, αργίες, διοικητικά έξοδα και κέρδος.

Σημείωση: Οι τιμές μονάδος θα πρέπει να είναι αντιπροσωπευτικές και σύμφωνα με τα κόστη που υπολογίστηκαν για την ετοιμασία της προσφοράς. Οι Ανάδοχοι να λάβουν υπόψιν ότι αρκετές εργασίες καθαρισμού για νέα κτίρια που θα ανεγερθούν ή ενοικιαστούν θα κοστολογούνται σύμφωνα με τις τιμές μονάδος όπου θα καθορίσουν.

Σε περίπτωση που το Πανεπιστήμιο Κύπρου κρίνει ότι οι τιμές μονάδος που υποβλήθηκαν είναι υπερβολικά ψηλές έχει το δικαίωμα διαπραγμάτευσης τους.»

Οι τιμές μονάδας προσωπικού που δηλώθηκαν για τις επιπλέον ή λιγότερες εργασίες έπρεπε να είναι αντιπροσωπευτικές αυτών που υπολογίστηκαν για την ετοιμασία της προσφοράς της επιτυχούσας. Η Επιτροπή Αξιολόγησης βάσει του πιο πάνω όρου εύλογα έλαβε υπόψη τη σχετική τιμή μονάδας για να καταλήξει στην απόφαση της αναφορικά με την ασυνήθιστα χαμηλή τιμή συσχετίζοντας την με το ωριαίο μισθολόγιο των καθαριστών. Δεν συμφωνούμε με την αποσπασματική προσέγγιση που παρουσιάζουν οι Αιτητές για τις εργασίες στα δύο κτήρια (Aluminium Tower και Elma House), προβαίνοντας σε δικούς τους υπολογισμούς αναφορικά με τον ωριαίο μισθό των καθαριστών σε €3,84/ώρα και €3,69/ώρα αντίστοιχα. Η κρίση για το ασυνήθιστα χαμηλό κόστος μίας προσφοράς κρίνεται επί του συνόλου αυτής και σε σύγκριση με τον προϋπολογισμό της σύμβασης. Εξάλλου, όπως διαπιστώνεται από αυτά που υπέδειξε η Αναθέτουσα Αρχή το αποτέλεσμα που προκύπτει με τους δικούς της υπολογισμούς είναι

διαφορετικό από αυτό των Αιτητών. Στοιχεία, όμως, που δεν μπορούν να εκτιμηθούν από την Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών καθότι αφορούν ζητήματα τεχνικής εκτίμησης τα οποία ανήκουν στη Διοίκηση.

Πέραν των πιο πάνω, ο υπολογισμός που γίνεται από τους Αιτητές είναι βάσει δικών τους εκτιμήσεων και δεν υπολογίζονται ως η θέση της Αναθέτουσας Αρχής οι αργίες αλλά και τα όσα προνοούνται στην Σημείωση της σελ. 33 του Παραρτήματος II: Όροι Εντολής – Τεχνικές Προδιαγραφές όπου αναφέρεται:

«Σημείωση: κατά τις γιορτές του Πάσχα, Χριστουγέννων και Καλοκαίρι (σύνολο 12 εβδομάδων), οι ώρες θα μειώνονται σε 12 ώρες (2 καθαρίστριες χ 6 ώρες ημερησίως). Βλέπε πίνακες κτηρίων και ωράριο εργασίας καθαριστών / καθαριστριών. Δεν παρέχονται υπηρεσίες καθαρισμού από τον Ανάδοχο Σαββατοκύριακα εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στον πίνακα «Αριθμού καθαριστριών / Καθαριστών και Ωράριο Εργασίας». Και στις Επίσημες Αργίες. Αργίες οι οποίες προσφέρονται στο προσωπικό του Πανεπιστημίου από το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου Κύπρου δεν ισχύουν και για το προσωπικό του Ανάδοχου το οποίο εργάζεται κανονικά. Το Πανεπιστήμιο Κύπρου έχει το δικαίωμα να ζητήσει υπηρεσίες καθαρισμού κατά τα Σαββατοκύριακα και Αργίες και θα καταβάλλεται το ποσό σύμφωνα με τις τιμές μονάδος που θα συμφωνηθούν.»

Δεν διαπιστώνουμε, ως η εισήγηση των Αιτητών, εκ των ανωτέρω ότι η Επιτροπή Αξιολόγησης υπέπεσε σε πλάνη και ότι δεν προέβηκε σε δέουσα έρευνα και αιτιολόγηση της απόφασής της. Αξίζει να σημειωθεί ότι ούτε οι Αιτητές απέσεισαν επαρκώς το βάρος απόδειξης που βρίσκεται στους ώμους τους, αλλά ούτε από την προσφορά της επιτυχούσας προκύπτει οτιδήποτε μεμπτό αναφορικά με τη συνολική οικονομική προσφορά της.

Ενόψει του τεκμηρίου κανονικότητας των διοικητικών πράξεων το βάρος είναι στους Αιτητές να αποδείξουν την υπόθεση τους. Το δικαστήριο δεν επεμβαίνει αν από τα ενώπιον του γεγονότα προκύπτει ότι η απόφαση ήταν εύλογα επιτρεπτή (Βλ. μεταξύ άλλων *Coussoumides v. Republic* (1966) 3 C.L.R. 1, *Makrides v. Republic* (1967) 3 C.L.R. 147 και *Georghiades v. Republic* (1980) 3 C.L.R. 525). Το δικαστήριο περιορίζεται στην εξέταση κατά πόσον έχουν τηρηθεί οι σχετικές νομικές και δικονομικές πρόνοιες και αν η απόφαση λήφθηκε σύμφωνα με τις αρχές του διοικητικού δικαίου. Κατά κανόνα δεν επεμβαίνει σε ευρήματα γεγονότων, ιδιαίτερα όταν αυτά είναι τεχνικής φύσης.

Με βάση όλα τα πιο πάνω αποφασίζουμε ομόφωνα ότι η προσφυγή απορρίπτεται και η προσβαλλόμενη απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής επικυρώνεται.

Δεν επιδικάζονται έξοδα.